

پیش بینی خودکارآمدی تحصیلی بر اساس ابعاد خوشبینی به فرایند تحصیل در دانش آموزان

محدثه فراهانی^۱، نسرین قنبری*^۲، ساره زمانی^۳

چکیده

خودکارآمدی تحصیلی، باور دانش آموز درباره اعتماد به توانایی‌های خود برای درک یا انجام دادن تکالیف درسی است که می تواند تحت تاثیر دیدگاه مثبت و یا منفی یادگیرنده قرار بگیرد. خوش بینی و نگاه مثبت به فرایند تحصیل، منبع غنی عاملیت انسانی در فرایند یادگیری مدرسه ای را به تصویر می کشاند و بنابراین پژوهش حاضر با هدف پیش بینی خودکارآمدی تحصیلی بر اساس ابعاد خوشبینی دانش آموزان به فرایند تحصیل انجام شد. طرح پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی-رگرسیون و جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر پایه ششم ابتدایی شهر پرنده (به تعداد ۶۷۸ نفر در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱) بود که با استفاده از فرمول کوکران، ۲۴۵ نفر با روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای مرحله ای انتخاب شدند. داده ها با استفاده از پرسشنامه های خودکارآمدی تحصیلی مورگان (۱۹۹۴) و خوش بینی تحصیلی اسپنموران و همکاران (۲۰۱۳)، جمع آوری و با روش ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون مورد تحلیل آماری در بخش استنباطی قرار گرفتند. نتایج نشان داد؛ بین خوش بینی تحصیلی با خودکارآمدی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد و مقدار ضریب همبستگی ۰/۵۴۱ است. بدین معنا که خوش بین و مثبت نگر بودن با تمرکز بر توانایی ها و قابلیت های فردی و محیطی، احساس کفایت و اعتماد به نفس را افزایش و انگیزه و پشتکار برای انجام و به اتمام رساندن تکالیف را بالا و در نتیجه می تواند باعث ارتقاء خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی شود.

کلید واژه: خودکارآمدی تحصیلی، خوش بینی تحصیلی، مثبت نگر.

^۱ کارشناس ارشد علوم تربیتی، واحد یادگار امام خمینی(ره)شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد یادگار امام خمینی(ره)شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) ghanbaridr@gmail.com

^۳ استادیار، گروه روان شناسی، واحد یادگار امام خمینی(ره)شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۱- مقدمه:

پیشرفت تحصیلی هر دانش آموز از مهمترین اولویت های یک خانواده است و یادگیری دانش آموزان به عنوان آینده سازان از مهمترین دغدغه های نظام آموزشی در تمام جوامع است. خودکارآمدی^۱ از مفاهیم مهم در نظریه شناختی-اجتماعی^۲ است که برای نخستین بار بوسیله بندورا^۳ مطرح شد و به نوعی توانایی شناختی اشاره می کند که از طریق آن می توان بسیاری از رفتارهای اجتماعی و خصوصیات شخصی را گسترش داد. باورهای خودکارآمدی بر انتخاب تکلیف، تلاش، استقامت، بازدارندگی به موقع و پیشرفت افراد، اثرگذار و در حوزه های مختلف تحصیلی، شغلی، اجتماعی و یا روابط خانوادگی نقشی پررنگ دارند) آلتونسوی و همکاران^۴، ۲۰۱۰). در این میان خودکارآمدی تحصیلی با باور دانش آموز درباره اعتماد به توانایی های خود برای درک یا انجام دادن تکالیف درسی، به چالش کشیدن وظایف علمی و رسیدن به اهداف در زمینه تحصیلی مشخص می شود (فیتسو^۵، ۲۰۰۵). پژوهش ها نشان داده اند دانش آموزان با خودکارآمدی تحصیلی بالا در مقایسه با دانش آموزان با خودکارآمدی پایین تر، اطمینان بیشتری دارند که بتوانند تکالیف آموزشی را انجام دهند (آلتونسوی و همکاران، ۲۰۱۰). با توجه به این که خودکارآمدی تحصیلی به عنوان یک عامل تعیین کننده موفقیت در مدرسه و منتقل شدن به دانشگاه و زندگی آینده محسوب می شود، لذا بررسی این موضوع که چه متغیرهایی می توانند در پیش بینی آن نقش داشته باشند، از اهمیت ویژه برخوردار است.

مفهوم خوشبینی با پژوهش های بنیانگذار روان شناسی مثبت گرا^۶، مارتین سلینگمن^۷ و نظریه او در مورد درماندگی آموخته شده^۸، وارد عرصه روان شناسی شد. خوش بینی تحصیلی^۹ سازه ای با اهمیت در حوزه آموزش است که دربرگیرنده باوری مثبت در یادگیرندگان نسبت به نقاط قوت و قابلیت های یک مدرسه است، مبنی بر این که آن ها قادر هستند با (۱) تأکید بر یادگیری خود، (۲) اعتماد به معلمان و کادر آموزشی و (۳) احساس هویت نسبت به مدرسه، موجب افزایش انگیزش و در نتیجه زمینه پیشرفت تحصیلی خود را فراهم آورند (چراغی خواه، عرب زاده و کدیور، ۱۳۹۴). تأکید بر یادگیری خود یا تأکید تحصیلی در دانش آموزان به توجه بیشتر هر دانش آموز بر مسائل و موضوعات مورد هدف یادگیری اشاره دارد. چنین دانش آموز با تأکید تحصیلی بالا به قوانین و مقررات مدرسه تعهد بیشتری نشان می دهد و از انجام رفتارهای ناسازگارانه و نامطلوب اجتناب می کند (اسچن-موران و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۱). اعتماد دانش آموز به معلم و کادر آموزشی موجب می شود که بتواند به آن ها تکیه کند و تمام مشکلات و کاستی های خود را بدون نگرانی مطرح کند (اسچنموران و همکاران، ۲۰۱۱). احساس هویت دانش آموز، نشان

1

² Social cognitive theory

³ Bandura

⁴ Altonsoy et al

⁵ Fitso

⁶ Positive psychology

⁷ Martin Seligman

⁸ learned helplessness

⁹ Academic optimism

¹⁰ Schenen Moran et al

دهنده میزان دل‌بستگی، درگیری، تعهد و محبت دارد نسبت به مدرسه است (اسچن موران و همکاران، ۲۰۱۱). محمودی (۱۴۰۰) در پژوهش خود، نقش استادان در افزایش خودکارآمدی تحصیلی^۱ یادگیرندگان را بررسی و نشان داد: استادان با شناخت ویژگی های رفتاری - عاطفی^۲ یادگیرندگان و با به کارگیری راهبردهای شناختی و فراشناختی^۳ در تعامل با آنان می توانند تأثیر بسیاری در ایجاد پنداره های مثبت^۴ در درون آن ها مانند میل به درگیری تحصیلی^۵ و انگیزش پیشرفت^۶، تفکر انتقادی^۷، حل مسئله^۸، خودتنظیمی^۹ و یادگیری مشارکتی^{۱۰} داشته باشند. علاوه بر این، می توانند شوق و انگیزه یادگیرندگان را نسبت به دروس افزایش داده و به بهبود عملکرد تحصیلی آن ها کمک نمایند. همچنین فرید و اشرف زاده (۱۴۰۰)، در پژوهش خود نشان دادند که: تعامل معلم-دانش آموز^{۱۱}، خودکارآمدی تحصیلی و امید تحصیلی به صورت مستقیم با سرزندگی تحصیلی دانش آموزان رابطه دارد. بر این اساس می توان نتیجه گیری کرد که با بهبود تعامل معلم-دانش آموز، میزان خودکارآمدی تحصیلی و امید تحصیلی دانش آموزان افزایش پیدا می کند و این عوامل در کنار یکدیگر موجب افزایش سرزندگی تحصیلی آنان می شوند. اوضاعی، احمدی و عزیزپور (۱۴۰۰)، پژوهشی تحت عنوان تأثیر ادراک از محیط یادگیری و درگیری تحصیلی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه با نقش واسطه ای خودکارآمدی تحصیلی را انجام دادند و یافته ها نشان داد: ادراک مثبت و خوش بینانه از محیط یادگیری موجب افزایش درگیری تحصیلی می شود که به نوبه خود بر خودکارآمدی و عملکرد تحصیلی اثر مثبت دارد و مطابق با نتایج پژوهش، شناسایی متغیرهای همبسته با عملکرد تحصیلی می تواند به مشارکت دانش آموزان در فرایند تدریس و افزایش اطمینان آنها برای رسیدن به اهداف تحصیلی منجر شود. ثمری، اصفهانی و پوردل (۱۴۰۰)، در پژوهش خود توانایی پیش بینی سرزندگی تحصیلی بر اساس ارتباط عاطفی با مدرسه، انگیزش و درگیری تحصیلی دانش آموزان را تایید کردند. علیپورکتنیگری، حیدری، نریمانی و داوودی (۱۳۹۹)، اثربخشی روش تدریس مشارکتی^{۱۲} و سنتی^{۱۳} بر اشتیاق تحصیلی، را با هم مقایسه کردند و نتایج نشان داد که: روش تدریس مشارکتی و فعال بودن دانش آموز در کلاس موجب افزایش انگیزه و اشتیاق تحصیلی و در ادامه افزایش خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی می شود. چراغی خواه، عرب زاده و کدیور (۱۳۹۴)، پژوهشی تحت عنوان نقش خوشبینی در عملکرد تحصیلی دانش آموزان انجام دادند که یافته ها حاکی از نقش مثبت متغیر ملاک در متغیر پیش بین بود. بوز و سالیلیک^{۱۴} (۲۰۲۱)، در پژوهشی تأثیر ساختار مدرسه بر خوش بینی تحصیلی از طریق رفتارهای نوع دوستانه معلمان را تایید کردند که این مسئله منجر به افزایش رغبت و عملکرد تحصیلی شد. زایسبرگ و شواسکی^{۱۵} (۲۰۲۱)، در پژوهش خود

¹ Academic self-efficacy

² Behavioral-emotional characteristics

³ Cognitive and metacognitive strategies

⁴ Positive thoughts

⁵ Desire for academic engagement

⁶ Motivation to progress

⁷ Critical Thinking

⁸ Problem Solving

⁹ Self-regulatory

¹⁰ group learning

¹¹ Teacher-student interaction

¹² Collaborative teaching method

¹³ Traditional teaching method

¹⁴ Bose and Sailik

¹⁵ Zeisberg and Schwasky

نشان دادند؛ جو مدرسه، به طور مثبت با ایجاد انگیزه و افزایش خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت دانش مرتبط است. بنابراین با توجه به مطالعات پیشین، پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال بود که آیا خودکارآمدی تحصیلی بر اساس ابعاد خوشبینی به فرایند تحصیل در دانش آموزان قابل پیش بینی است؟

۲- روش شناسی:

۲-۱- طرح پژوهش و شرکت کنندگان: طرح پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی-رگرسیون بود. جامعه آماری کلیه ی دانش آموزان دختر پایه ششم ابتدایی شهر پزند در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ در نظر گرفته شد (۶۷۸ نفر) و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران، ۲۴۵ نفر تعیین شد که این تعداد با استفاده از نمونه گیری تصادفی خوشه ای مرحله ای از ۳ مدرسه و هر مدرسه ۳ کلاس انتخاب شدند که با توجه به ریزش و عدم پاسخگویی کامل به سوالات، تعداد پرسشنامه های بیشتری توزیع شد.

۲-۲- ابزار: جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه خوشبینی تحصیلی ۲۸ سوالی اسپنن-موران و همکاران (۲۰۱۳) استفاده شد. این پرسشنامه شامل سه خرده مقیاس تاکید تحصیلی (۸ گویه از سوالات ۱۱ تا ۱۸)، اعتماد دانش آموزان به معلمان (۱۰ گویه از سوالات ۱ تا ۱۰) و احساس هویت به مدرسه (۱۰ گویه از سوالات ۱۹ تا ۲۸) است. این پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت از خیلی کم (۱) تا خیلی زیاد (۵) تنظیم شده است که شیوه نمره گذاری سؤال های ۱۷، ۲۳ و ۲۸ به صورت معکوس است. ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۸۷ بدست آمده است. همچنین در این پژوهش برای سنجش خودکارآمدی تحصیلی از پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی جینکز و مورگان (۱۹۹۹)، این مقیاس دارای ۳۰ سؤال و سه زیرمقیاس استعداد، کوشش و بافت است. ماده های این مقیاس با طیف لیکرت دارای پاسخ چهار درجه ای (کاملاً موافقم)، ۳ (تا حدودی موافقم)، ۲ (تا حدودی مخالفم) و ۱ (کاملاً مخالفم) است و سؤال های ۴، ۵، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۲، ۲۳ به صورت معکوس نمره گذاری می شود. سازنده مقیاس میزان همسانی درونی مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ، ۰/۸۲ گزارش کرده است. همچنین، ضریب آلفای کرونباخ سه زیرمقیاس استعداد و کوشش و بافت به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۶۶، و ۰/۷۰ گزارش شده است (جمالی، نوروزی و طهماسبی، ۱۳۹۲). در ایران در پژوهش جمالی و همکاران (۱۳۹۲) نیز به منظور به دست آوردن پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که ضرایب پایایی برای خودکارآمدی کلی ۰/۷۶ خرده مقیاس های استعداد ۰/۷۹، بافت ۰/۶۲ و تلاش ۰/۵۹ به دست آوردند. میزان همسانی درونی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۷۸ بدست آمده است.

۲-۳- روش آماری: در پژوهش حاضر از آمار توصیفی برای محاسبه میانگین و انحراف معیار متغیرها استفاده شد و همچنین در بخش تحلیل استنباطی از آزمون های ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شده است. تمامی محاسبات با نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ انجام شد.

¹ Student academic optimism questionnaire

² Jinks, & Morgan academic self-efficacy questionnaire

۳- یافته ها

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش در دانش آموزان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کولموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری
۱. خوشبینی تحصیلی	۲/۸	۱/۲۶	۰/۴۴۶۰	۰/۹۸۸۰
۱-۱. اعتماد دانش آموزان به معلمان	۳/۶	۱/۱۷	۰/۵۸۳۰	۰/۸۸۶۰
۱-۲. تاکید تحصیلی	۳/۴	۰/۵۲	۰/۶۵۸۰	۰/۷۸۰۰
۱-۳. احساس هویت به مدرسه	۲/۹	۰/۷۷	۰/۸۰۱۰	۰/۵۴۲۰
۲. خودکارآمدی تحصیلی	۳/۲	۰/۹۹	۰/۵۰۸۰	۰/۹۵۱۰

در جدول شماره یک، شاخص های میانگین و انحراف معیار آورده شده است. همچنین نتایج کولموگروف-اسمیرنوف در این جدول نشان می دهد که داده ها نرمال هستند و می توان از آزمون پارامتریک برای تحلیل استنباطی استفاده کرد.

جدول ۲: نتایج آزمون همبستگی پیرسون

متغیرها	خودکارآمدی تحصیلی
ضریب همبستگی	۰/۵۴۱
خوشبینی تحصیلی	۰/۰۰۴
سطح معناداری	۰/۰۰۴

همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود، رابطه بین خوش بینی تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی معنادار است و لذا فرضیه پژوهش مبنی بر وجود رابطه معنادار بین این دو متغیر، تایید می شود.

متغیرها	خودکارآمدی تحصیلی	اعتماد دانش آموزان به معلمان	تاکید تحصیلی دانش آموزان	احساس موفقیت دانش آموزان نسبت به مدرسه
خودکارآمدی تحصیلی	ضریب همبستگی	۱	۰/۵۱۶	۰/۴۰۸
	سطح معناری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
اعتماد دانش آموزان به معلمان	ضریب همبستگی	۱	۰/۰۲۵	۰/۰۷۱
	سطح معناری	۰/۸۲۳	۰/۷۰۳	۰/۳۲۵
تاکید تحصیلی دانش آموزان	ضریب همبستگی	۱	۰/۳۰۲	۰/۳۰۲
	سطح معناری	۱	۱	۱
احساس هویت دانش آموزان نسبت به مدرسه	ضریب همبستگی	۱	۱	۱
	سطح معناری	۱	۱	۱

جدول ۳: نتایج همبستگی متغیر خودکارآمدی و ابعاد خوش بینی تحصیلی

بنا بر نتایج جدول شماره ۳ و وجود رابطه بین رابطه معنادار بین خودکارآمدی تحصیلی با ابعاد خوش بینی تحصیلی، می توان مدل رگرسیون را بین متغیرهای پیش بین و ملاک انجام داد.

خطای تخمین	تعدیل شده R2	R2	R
۱۴/۰۳۰	۰/۴۰۳	۰/۴۵۱	۰/۵۴۶

جدول ۴: خلاصه مدل

در جدول شماره ۴ مقدار R همبستگی ساده بین متغیرهای پیش بین و ملاک رانشان می دهد که با توجه به مقدار این مقدار ۰/۵۴۶ است که نشان از همبستگی متغیرهای پیش بین و ملاک است. از طرف دیگر مقدار R2 بیانگر این است که چه مقدار خودکارآمدی تحصیلی توسط متغیرهای خوشبینی، پیش بینی می شود و با توجه به نتایج این مقدار ۴۰/۳ درصد است.

مدل	درجه آزادی	مربع میانگین	F	سطح معناداری
رگرسیون	۹	۳/۴۶۰	۴/۹۳۳	۰/۰۰۱

جدول ۵: جدول تحلیل واریانس

همانطور که از جدول شماره ۵ مشخص است، سطح معناداری از ۰/۰۵ کمتر است و لذا مدل رگرسیون به کار رفته پیش بین خوبی برای متغیر خودکارآمدی تحصیلی است و در واقع مدل رگرسیونی معنادار می باشد. جدول زیر اطلاعاتی را در مورد متغیرهای پیش بین به ما می دهد.

مدل	آماره t	بارعاملی	
		ضرایب بتا	ضرایب B
ثابت	۳/۷۶۳	۰/۷۰۸	۰/۰۰۱
اعتماد دانش آموزان به معلمان	۱/۳۴۳	۰/۴۰۸	۰/۳۲۱
تاکید تحصیلی دانش آموزان	۳/۴۰۵	۰/۱۰۱	۰/۳۲۲
احساس هویت دانش آموزان نسبت به مدرسه	۱/۳۲۵	۰/۴۴۴	۰/۵۰۲

جدول ۶: ضرایب بتا در مدل رگرسیونی

با توجه به جدول شماره ۶، اثر ابعاد خوشبینی تحصیلی بر خودکارآمدی تحصیلی معنادار است و لذا فرضیه تأیید می شود و معادله رگرسیونی به صورت زیر نوشته می شود:

$$\text{خودکارآمدی تحصیلی} = ۰/۷۰۸ (۰/۳۲۱ + ۰/۳۲۲ + ۰/۵۰۲)$$

۴- بحث و نتیجه گیری:

نتایج پژوهش حاضر نشان داد؛ بین خوشبینی و خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین رابطه معنادار بین ابعاد خوشبینی و خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان از دیگر نتایج پژوهش حاضر است. این نتایج با نتایج پژوهش های؛ محمودی(۱۴۰۰)، خدایی و همکاران(۱۴۰۰)، کرانی(۱۴۰۰)، فرید و اشرف زاده(۱۴۰۰)، حامدی و امیری(۱۴۰۰)، اوضاعی و همکاران(۱۴۰۰)، ثمری و همکاران(۱۴۰۰)، صدرایی و سپهریان آذر(۱۳۹۹) همسو است. در تبیین این یافته ها می توان گفت؛ هر چه خوش بینی دانش آموزان به معلمان، محیط مدرسه و یادگیری بیشتر باشد، اعتماد به نفس آنها افزایش و در نتیجه می توانند تمام تلاش خود را برای رسیدن به پیامد مطلوب به کار گیرند و در واقع این نشان از افزایش خودکارآمدی است. فردی با خودکارآمدی ضعیف، بر کاستی ها و ناتوانایی های خود متمرکز شده و به دلیل احساس بی کفایتی خود، از شرکت در فعالیت های بالقوه پاداش دهنده اجتناب می ورزد. در واقع خودکارآمدی تعیین کننده میزان تلاش، پشتکار و سرسختی افراد در رویارویی با موانع و مقاومت در برابر موقعیت های دشوار است که خوشبینی تحصیلی دانش آموز رویارویی با این مشکلات را آسان تر خواهد کرد. دانش آموزانی که به مدرسه احساس هویت و دلبستگی دارند، خود را توانا تر ارزیابی می کنند و به دلیل پافشاری و تلاش در راه رسیدن به اهداف و واکنش مناسب در مقابل شکست و همچنین انتخاب راهکارهای مناسب در مواجهه با تکالیف درسی محوله، احساس ناکارآمدی تحصیلی کمتری را تجربه می کنند و در مواجهه با تکالیف درسی، خود را به چالش می کشند. از طرفی اعتماد دانش آموزان به معلمان می تواند به آن ها این جسارت را بدهد که به راحتی ایده ها و خلاقیت های خود را بروز دهند و این باعث حس اعتماد به نفس و در ادامه، افزایش خودکارآمدی در آنان خواهد شد. از آنجا که انسان موجودی متفکر است، این توانایی را دارد که، نه به دلیل حوادثی که برایش اتفاق می افتد، بلکه به دلیل نحوه و نوع نگرش نسبت به قضایا، مسائل، مشکلات و حوادثی که با آن روبه رو می شود، سلامت جسمانی و روانی خود را تحت تأثیر قرار دهد. افکار مثبت و خوشبینانه باعث ایجاد دلگرمی، آرامش، راحتی، انرژی و صمیمیت می شود که می تواند به نوبه خود تمرکز بر توانایی بالقوه و تلاش در راستای بالفعل کردن آن را فراهم کند که پیشرفت در حوزه های مختلف از نتایج آن است(آنا بگو ۱ و همکاران، ۲۰۱۳).

منابع

ثمیری صفا، جعفر، دشتی اصفهانی، مهلا و پوردل، مژگان (۱۴۰۰). تدوین مدل سرزندگی تحصیلی بر اساس ارتباط با مدرسه، جو عاطفی خانواده، انگیزش، خودکارآمدی و درگیری تحصیلی دانش آموزان. پژوهش های مشاوره؛ ۲۰ (۷۷): ۲۵۶-۲۲۵

<http://dx.doi.org/%2010.18502/qjcr.v20i77.6149>

اوضاعی، نسرين، احمدی، غلامعلی، و عظیم پور، احسان. (۱۴۰۰). تأثیر ادراک از محیط یادگیری و درگیری تحصیلی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه: نقش میانجیگری خودکارآمدی تحصیلی. دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، ۲۲(۱)، ۱۶۸-۱۸۱

doi: 10.30486/jsrp.2020.582433.1638

چراغی خواه، زهرا، عرب زاده، مهدی و کدیور، پروین (۱۳۹۴)، نقش خوشبینی تحصیلی هیجانات تحصیلی و بهزیستی مدرسه در عملکرد ریاضی دانش آموزان، پژوهشنامه روانشناسی مثبت، دوره ۱، شماره ۳، صفحات ۱۱ تا ۲۰

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.24764248.1394.1.3.2.0>

خدایی، سجاد، کرمی، حسین علی و غضنفری، فیروزه (۱۴۰۰)، مقایسه اثربخشی آموزش شناختی رفتاری و آموزش مبتنی بر تعهد و پذیرش بر خودکارآمدی تحصیلی و نشانگان اضطراب اجتماعی دانشجویان، علوم پزشکی مجله توسعه آموزش جندی شاپور، دوره ۱۲، شماره ۲، صفحات ۳۳۹ تا ۳۵۲

<https://doi.org/10.22118/edc.2020.253642.1571>

حامدی، سیما و حجازی، غلامحسین و مسعود امیری، مجتبی (۱۴۰۰)، مقایسه اثربخشی راهبردهای آموزش شدت را شناخت و یادگیری مبتنی بر مسئله بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان روانشناسی، دانشگاه آزاد واحد ابهر، فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت، دوره ۱۰، شماره ۲، صفحات ۶۴ تا ۷۵

<http://jhpm.ir/article-1-1113-fa.html>

صدرايي، حورا و سپهریان آذر، فیروزه (۱۳۹۹)، بررسی اثربخشی روش تدریس مشارکتی جورچین بر اضطراب امتحان و خودکارآمدی و سازگاری تحصیلی دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی، نشریه توسعه حرفه ای معلم، دوره ۵، شماره ۲، صفحات ۸۵ تا ۹۶

magiran.com/p2252412

فرید، ابوالفضل، اشرف زاده، توحید (۱۴۰۰)، سرزندگی تحصیلی بر اساس تعامل معلم دانش آموز خودکارآمدی و امید تحصیلی، فصلنامه اندیشه های نوین تربیتی، دوره ۱۷، شماره ۲، صفحات ۲۰۳ تا ۲۲۷

<https://doi.org/10.22051/jontoe.2021.31522.3052>

کرانی، زهرا (۱۴۰۰)، تحلیل رابطه احساس خودکارآمدی با فرسودگی تحصیلی دانشجویان دانشگاه رازی کرمانشاه، راهبردهای آموزش، دوره ۱۴، شماره ۱، صفحات ۲۳ تا ۳۴

<http://edcbmj.ir/article-1-2146-fa.html>

محمودی، اعظم (۱۴۰۰)، نقش استادان در افزایش خودکارآمدی تحصیلی دانشجو معلمان رشته عربی، پژوهش در آموزش زبان و ادبیات عرب، دوره ۴، شماره ۴، صفحات ۹ تا ۲۳

<https://civilica.com/doc/1248679>

Anagbogu, M. A., Nwokolo, C. N., Anyamene, A. N., Anyachebelu, F. E. & Umezulike R. Q.(2013). Professional challenges to counselling practice in primary schools in Anambra State, Nigeria: The way forward. *Psychology and Counsellin*.5(5),97-103.

<http://dx.doi.org/10.4314/afrev.v8i3.13>

Altunsoy S, Çimen O, Ekici G, Atik A D, Gökmen A. An assessment of the factors that influence biology teacher candidates' levels of academic self-efficacy. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2010; 2(2): 2377-2382.

<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.340>

A Boz, A Saylik (2021), The Impact of Enabling School Structure on Academic Optimism: Mediating Role of Altruistic Behaviors., *International Journal of Educational Methodology*, 7(1):137-154

<http://dx.doi.org/10.12973/ijem.7.1.137>

Ftsco T, McClre J. Educational Psychology: An Integrated Approach to Classroom Decisions. 2005; Allyn & Bacon.

<https://cyberleninka.org/article/n/23759>

Tschannen-Moran, M. Bankole, R. A. Mitchell, R.M. & Moore J. R. D.M.(2013). Student academic optimism: Aconfirmatory factor analysis. Journal of Educational Administration, 51 (2), 150-175

<https://www.proquest.com/scholarly-journals/student-academic-optimism-confirmatory-factor/docview/1315333104/se-2>

L Zysberg , N Schwabsky (2021) , School climate, academic self-efficacy and student achievement , Educational Psychol<https://doi.org/10.1080/01443410.2020.1813690>